

Høring – videreføring av midlertidige endringer i utlånsreguleringen

Det vises til Finansdepartementets brev 02.06.20 hvor det bes om eventuelle merknader til midlertidige endringer i boliglånsforskriften og forbrukslånsforskriften. Finans Norge avgir her synspunkter.

1. Boliglånsforskriften

Finansdepartementet besluttet 23.03.20 å øke fleksibilitetskvotene i boliglånsforskriften til 20 prosent i andre kvartal i år. Departementet har begrunnet de utvidede kvotene med bankenes økte behov for å finne løsninger for kunder i en ekstraordinær situasjon. For eksempel kan selvstendig næringsdrivende ha et økt behov for å utvide lån med sikkerhet i bolig. Samtidig ble det presisert at både boliglåns- og forbrukslånsforskriften gir adgang til avdrags- og renteutsettelse i inntil et halvt år for eksisterende lån til kunder som har midlertidig forverret betalingsevne (uten at fleksibilitetskvotene kommer til anvendelse).

Finanstilsynet ble i slutten av april bedt om å vurdere videreføring av de økte kvotene, og tilsynet fremmet sin vurdering 29. mai. Tilsynet anfører at mange boliglånskunder i tiden fremover vil kunne ha behov for betalingsutsettelse og endrede nedbetalingsplaner, som vil innebære innvilgelse av boliglån som ikke oppfyller samtlige forskriftsvilkår. Det anbefales derfor at de økte kvotene videreføres i tredje kvartal i år, og tilsynet viser til at dette vil gi bankene mulighet til å kunne hjelpe kundene gjennom en økonomisk krevende periode. Også Norges Bank mener at perioden med midlertidige økte kvoter bør forlenges, foreløpig ut tredje kvartal.

Finans Norge deler her vurderingene til Finanstilsynet og Norges Bank. Vi vil samtidig minne om det generelle tidsetterslepet fra et finansieringsbevis innvilges til boliglånet utbetales, som innebærer at det vil ta minst tre måneder å kunne tilpasse virksomheten til de opprinnelige kvotestørrelsene (på henholdsvis 8 i Oslo og 10 prosent i landet for øvrig).

Finans Norge mener

De økte fleksibilitetskvotene i boliglånsforskriften bør videreføres i tredje kvartal i år.

2. Forbrukslånsforskriften

Finans Norge har støttet restriktive forskriftsregler om forsvarlig utlånspraksis for forbrukslån. En slik regulering, samt gode gjeldsinformasjons tjenester, anser vi som effektive og formålstjenlige for å dempe gjeldsveksten hos sårbare forbrukere. Etter vårt syn bør det derfor ikke åpnes for generelle lempelser i forbrukslånsforskriften som resulterer i at veksten i forbrukslån igjen tar seg opp. Som følge av koronapandemiens økonomiske virkninger vil vi nedenfor likevel peke på behovet for visse, midlertidige tilpasninger i forskriften ut fra et hensyn til de forbrukerne som er rammet av det kraftige tilbakeslaget.

Nye små, kortsiktige og billige usikrede lån

Finansdepartementet besluttet 30.04.20 at lån, etter nærmere vilkår, til personer som venter på utbetaling av dagpenger fra NAV gis unntak fra kravene i forbrukslånsforskriften. Unntaket gjelder frem til 30. juni i år, og departementet ber om vurderinger av behovet for videreføring av det midlertidige unntaket.

Den raske og usedvanlig kraftige økningen i dagpengesøknader fra medio mars i år, i kombinasjon med endrede regler for kompensasjonen til permitterte, har skapt store utfordringer for NAV. NAV har saksbehandlet et meget høyt antall dagpengesøknader siden koronakrisen startet, men vurderes alle søknader siden da, gjenstår det ifølge NAV likevel å behandle søknader fra i overkant av hele 230 000 personer.¹ Til tross for en markert styrking av NAVs behandlingsskapasitet, antas det ikke at NAV vil være a jour med dagpengeutbetalingene før mot slutten av juli.²

Medlemmer av Finans Norge rapporterer at det fortsatt er behov for å hjelpe kunder som ikke har mottatt dagpenger og derfor har begrenset likviditet. Det dreier seg om å yte små, billige, kortsiktige lån for å dekke de mest nødvendige daglige utgifter. Gitt de strenge vilkårene som departementet har fastsatt, og ettersom NAV fortsatt har vesentlige kapasitetsutfordringer, mener vi det er hensiktsmessig at unntaket videreføres etter 30. juni.

Behovet for forlenget nedbetalingsperiode etter nærmere kriterier

Med inngripende smittevernstiltak iverksatt 12. mars i år fulgte en særskilt kraftig økning i antall permitteringer. Den registrerte arbeidsledigheten har i senere tid avtatt noe, men er

---

¹ Ifølge NAV per [03.06.20](#). Hittil i år har NAV saksbehandlet 223 600 søknader om dagpenger, og 182 200 er behandlet siden koronatiltakene ble iverksatt (fra uke 12).

² Jf. arbeids- og sosialministerens redegjørelse i Stortingets spørretime 27.05.20.

betydelig høyere enn før koronakrisen for alvor slo inn i norsk økonomi. Finans Norge vil fremheve at i løpet av tredje kvartal, mot midten av september, har det gått seks måneder siden de mest omfattende smittevernstiltakene ble gjennomført fra medio mars, og det er ikke utsikter til normalisering av kapasitetsutnyttelsen i norsk økonomi innen den tid.

Med andre ord vil svært mange forbrukere i midten av september fortsatt ha en lavere inntekt enn før krisen inntraff samtidig som perioden med hel eller delvis utsettelse av gjeldsbetjening må avsluttes eller nærmer seg slutten (jf. adgangen til avdrags- og renteutsettelse i inntil et halvt år). Finans Norge vil her også bemerke at i de tilfeller der både rente- og avdragsbetalinger er utsatt, vil det utestående lånebeløpet ha økt gjennom utsettelsesperioden.

Finans Norge ber nå departementet rette oppmerksomhet mot kombinasjonen av inntektsbortfall og overgang til ordinær gjeldsbetjening. For slike forbrukere ser Finans Norge et behov for større fleksibilitet knyttet til den gjeldende femårige løpetidsbegrensningen, forutsatt at deres forbrukslån ble tatt opp før 12. mars i år. Etter vårt syn bør departementet gjennomføre regulatoriske tilpasninger som legger til rette for at disse gis en reell mulighet til å betjene forbrukslånet fremfor at det går til mislighold.

I og for seg er den tilsvarende problemstillingen også relevant for mange boliglån, men økte fleksibilitetskvoter og fravær av en vesentlig nedgang i kvotenes beregningsgrunnlag³ gir bankene - i det minste foreløpig - et tilstrekkelig handlingsrom til finne løsninger uten mislighold som resultat.

Finans Norge vil understreke at vi ikke foreslår en generell lettelse i forbrukslånsforskriftens løpetidskrav, kun en adgang til utvidet nedbetalingsperiode for visse eksisterende lån og etter nærmere angitte vilkår. For at den månedlige betjeningen av renter og avdrag skal kunne bli vesentlig redusert, vil vi konkret anmode om en midlertidig endring av forskriften som gir bankene mulighet til å sette en løpetid på inntil ti år på allerede eksisterende avtaler (inngått før 12.03.20). Etter vårt syn bør følgende vilkår vurderes:

- Låntaker må kunne dokumentere behov for lavere månedlige kostnader på nedbetaling av lån som følge av permitteringer eller arbeidsledighet i husstanden som følge av tiltak i forbindelse med koronakrisen.
- Låntaker må kunne dokumentere at det allerede er søkt om og innvilget rente- og avdragsfrihet på husstandens eventuelle boliglån.
- Kredittyter må være forpliktet til ikke å endre den nominelle renten på lånet i denne tiden, og ved tidspunktet for løpetidsforlengelse skal ikke det utestående lånebeløpet øke (det refinansierte lånet skal ikke overstige det eksisterende lånet).

---

³ Verdien av innvilgede boliglån i samme kvartal.

- Kredittyster må være forpliktet til å vurdere lånets løpetid på nytt hvert år etter at årsaken til avviket er falt bort (arbeidstaker er i arbeid igjen) med tanke på nedbetaling så raskt som mulig.

Anvendelse av forlenget løpetid utover den ordinære begrensningen på fem år, etter de nærmere angitte vilkårene, bør rapporteres kvartalsvis til Finanstilsynet.

Finans Norge mener

Det midlertidige unntaket fra kravene i forbrukslånsforskriften for lån til personer som venter på utbetaling av dagpenger fra NAV bør videreføres etter 30. juni. Departementet bør dessuten gjennomføre en midlertidig tilpasning i forskriften som åpner for forlenget løpetid for eksisterende forbrukslån, etter nærmere angitte vilkår, innvilget før 12. mars i år.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

sign.

Erik Johansen
direktør

sign.

Gry Nergård
direktør